

Izhaja
vsaki
Torek
Sredo
Četrtek
in
Soboto.

Issued
every
Tuesday
Wednesday
Thursday
and
Saturday.

Za resnico in pravico

od boja do zmage!

GLASILO SLOVENSKEGA KATOLIŠKEGA DELAVSTVA V AMERIKI IN URADNO GLASILO SLOVENSKE PODP. DR. SV. MOHORJA V CHICAGO.

STEV. (No.) 17.

CHICAGO, ILL., ŠREDA, 30. JANUARJA — WEDNESDAY, JANUARY, 30, 1924.

LETO (Vol.) X.

Slovenski kat. shod v Chicagi.

(Nadaljevanje.)

Govor Mrs. Mary Blay se je glasil:

Prečastita duhovščina, spoštovani gl. uradniki K. S. K. J. in drago občinstvo.

Meni se je naložilo nalogo, da naj spregovorim na tem velepomembnem shodu v imenu našega ženstva. Govoriti hočem zlasti v imenu onih sester, ki že spadajo pod okrije K. S. K. J.

Pred tridesetimi leti, ko so se začeli naseljevati tu naši prvi slov. naseljenci, znašli so se v dokaj čudnih razmerah; v borbi za vsakdanje potrebe in obstanek so kmalu uvideli, da pri slabih plačah, nestalnem delu itd. jim je pač težko pričakovati kako boljše zasigurno bodočnost. Odpomoček k temu so spoznali, je organizacija in tedaj so postavili temelj naši danes mogočni K. S. K. Jednoti. Uvideli so tudi kmalu, da je organizacija prav tako potrebna ženstvu in tedaj so se odprla vrata pri K. S. K. Jednoti tudi našim ženskam. Tako so rodile potrebe naših prednikov, da je danes pod zaščito mogočne matere naše Jednote veliko število hčera, članic. To so nam torej pustili naši predniki za doto, katerim bodi čast in slava, dokler bode živel spomin na slov. rod v Ameriki. (Ploskanje.) Vendar pa, da se odkrito govori, četudi je lepo število članic pri Jednoti, še se naše ženstvo ne zanima dovolj za društva in organizacije. Vzrok temu bo morda, da se tako pogosto čuje, da žena je za v kuhinjo. Ta izrek, spominjam se, sem čula tudi v stari domovini. Toda, so pa li naše matere res ostale samo v kuhinji, samo doma pri družini? — Nam tu v Ameriki, živčih po mestih, ni treba delati na polju, zato pa delujmo toliko bolj na društvenem polju, za obstoj in napredek društva in organizacije. (Odobravanje.)

Pa je li podpornica organizacija res potrebna ženi? Iz materialnega vidika je podporno društvo in organizacija neobhodna gospodarska potreba za vsako ženo. Saj ravno tu dobi žena pomoč v boleznih in v slučaju njene smrti dobe dediči smrtninsko podporo, ki je čestokrat gospodarska rešitev za zapuščenega moža z veliko družino. — In dragi moji, žena zbolí, kakor možki, umira kakor možki. Torej ni ugovora, da bi ženi ne bilo treba društva in organizacije. Žene, pomislite na to. Če si zavarovana pri društvu in Jednoti, ti bo tolažba na zadnjo uro miselj, da bo tvojim otrokom Jednota dala po tvoji smrti — vsaj nekaj, ko jim radi slabih socialnih razmer v človeški družbi ne moreš pustiti boljšega.

Kaj pa dekleta, so li izvzete? Li te ne potrebujejo podpornih društev? — Še bolj kakor žena. Kakor ima žena za skrbeti za svojo družino, tako ji tudi družina pride na pomoč v boleznih itd., medtem, ko dekle zavisi le od dela lastnih rok. Kolika tolažba je dekletu društvu v času bolezni in kako ji pride na pomoč tudi v slučaju smrti. — Resnica je, da kot moškemu, prav tako je društvo neobhodno potrebno ženi in dekletu. — V kaka društva in organizacije pa naj pristopajo katoliške žene in dekleta? — Menda ja ne v brezverska?! Žena in dekle; ki ima v svojem srcu še kaj žive vere svojih slov. starišev, bo pristopila samo h katoliškim društvom, ker samo tukaj je za njo primerno mesto, samo tukaj je njen pravi društveni dom. (Odobravanje.)

Zato žene in dekleta na delo za katoliška društva, spajajoča h naši K. S. K. J. Matere, ki imate hčere v mladinskem oddelku, vcepíte hčeram ljubezen do materinega jezika in domačega slovenskega kat. društva, da bojo te hčerke, ko dopolne 16. leto, šla z veseljem v društvo, v katero tudi ti spadaš! Po slov. naselbinah, širom Amerike je še vedno mnogo Slovencek, ki bi dale prednost kat. društvu, ko bi dobile zato priliko, ali pojasnila. Zato je naša dolžnost, drage sestre, da agitiramo za društva naše Jednote. Kadarkoli govorite s svojimi prijateljicami o društvi, vedno jim priporočajte kat. društva in našo K. S. K. J. (Navdušenemu govoru Mrs. Blay je občinstvo živahno ploskalo.)

G. predsedatelj se je govornici Mrs. Blay lepo zahvalil in je obenem apeliral na vse ženstvo, naj si lepe besede, ki jih je povedala govornica vzamejo h srcu. Nato je predstavljal občinstvu članico Mladinskega Oddelka K. S. K. Jednote Miss Mary Vaupotič, ki je govorila za Mlad. Oddelček K. S. K. J. Njen govor se je glasil:

Velečastiti gospodje duhovniki, spoštovani gospodje glavni odborniki in slavno občinstvo!

"Danes meni — jutri Tebi!" To pesem čujemo čezdalej bolj pogosto med Slovenci po Slovenskih naselbinah. Potom naravnega procesa, ki ga je ustvaril Bog, se to vrši. — "Veliko mladih mora umreti — a stari morajo vsi!" Vsi smo zapisani strašni smrti, katera ne pozna izgovora — ko pride moraš z njo — pa bodi star ali mlad — z njenih koščenih rok ji ne moreš!

(Dalje na 2. strani.)

AMERISKE VESTI.

— Washington. — Prezident Coolidge zahteva, da se oljni škandal izroči sodišču, ki naj po kazenskih zakonih vodi nadaljno preiskavo. Coolidge zahteva, dalje, da se krivice kaznuje, kakor so zaslužili s svojimi dejanji v tej zadevi.

— Zvezna obrtna komisija je odkrila te dni velike nakane električnih kompanij, ki so vzele ves radio in drugi sistem brezžičnega brzojava v zakup. S tem te velike družbe mislijo bojkotirati patente novih iznajdb v tej stroki. Kaj vse ne poizkusijo kapitalisti!

— Farrell, Pa. — Požar, ki je izbruhnil v tem mestu na nepojasnen način je vpepelil do tal štiri hiše. Poročilo pravi, da so štiri osebe zgoarele in štiri so se jako nevarno opekale, ki se nahajajo v bolnišnici. Škoda je velikanska.

— Chicago. — Italijanski črnorokarji so postali v našem mestu zopet aktivni. Včeraj so položili bombo pred grocerijo Joe Maloneya Italijana. Eksplozija je razdejala šipo in precej poškodovala pročelje hiše. Škoda se ceni do \$1000.00. Črnorokarji so zahtevali od trgovca \$4000, ker zahtevi ni ugodil, so mu položili bombo.

— Joliet, Ill. — Kaznjence Frank Maher in Frank Kirkhard sta pobegnila včeraj iz tukajšnje kaznilnice. Pobegnili sta proti Chicago. Policiji je že naročeno, da naj pridno pazi na pobegla ptička.

— Denver, Colo. — Tukajšna Blance Frazer je pokazala v ljubezni do svojega dve leti starega otroka nenavadno junaštvo. Padel je ponesreči v 30 čevljev globok vodnjak. Mati je takoj skočila za detetom v globoki vodnjak in tako otroka rešila smrti. Prisotni so mater in otroka nato potegnili iz vodnjaka.

— Somersét, Pa. — Dva fantka osem let stara dvojčka Ray in Jay Kimmel sta padla smrti v žrelo, ko sta se vozila po visokem strmim bregu s sankami. Pod bregom se vije cesta, na kateri sta se zaletela v dirjajoč avtomobil, ki je oba tako katastrofalno zadel, da sta obležala na mestu mrtva.

— Seattle, Wash. — Tukaj je umrl včeraj Francis G. Drew po dolgotrajni mučni bolezni. Mr. Drew je bil svojeječasno župan mesta Minneapolis v Minnesoti. Zadnje čase se je zdravil na zapadu, toda brez uspeha.

— Butte, Mont. — Devetnajstletni dijak Robert Ackler tukajšnje Univerze je z dvema svojima tovarišema orojmal tukajšnji poštni urad. Odnesli so neki 35 tisoč dolarjev v gofovini. Oblasti so vse tri tičke že prijele in jih dale hladiti v špekhamro.

— Chicago. — Napoveduje se od republikanske stranke v okraju Cook, da bo Essington odobren za guvernerskega kandidata z večino 100 tisoč glasov proti Smallu v tem okraju.

LINCOLN IMA NAJBRŽE NA VESTI TUDI SMRT PRVE ŽENE.

Zdravnik pravi, da ni morilec pri pravem razumu, — Poslan bo najbrže v blaznico.

Chicago. — Zatem, ko je Warren J. Lincoln izpovedal, kako je umoril svojo ženo in ko so oblasti resnično našle glavo njegove žene v cementni baksi, kakor je to izpovedal, so oblasti začele preiskovati, kako je umrla njegova prva žena, ki se je pisala predno je poročila Lincolnu Miss Blanche Rankin.

V mestu Mount Pulaski in po celem okraju Logan se širijo govorice, da je Lincoln najbrže prvo ženo zastrupil.

Lincoln je bil več let poštar v mestu Mount Pulaski in njegova druga žena Lina Soup je bila njegova pomočnica v uradu. Pri takih razmerah je prišlo med njima do prijaznosti. Njegova prva žena pa je nekega dne nenadoma umrla. Ljudje so pripovedovali, da je zaužila neki prašek proti glavobolu. Sumi se, da je moglo biti v prašek kaj strupenega primešanega. Ljudje so na tihoma že tedaj govorili o možnosti zastrupljenja, toda nihče se ni javno upal prinesiti na dan. Po smrti prve žene se je Lincoln poročil z svojo prijateljico Lino Soup, ki jo je lansko leto umoril, kakor je to sam izpovedal.

Dr. Jos. Springer glavni preiskovalec slaboumnih in mrtvih v okraju Cook se je včeraj z Lincolnom razgovarjal nad eno uro. Izjavil je, da mož je blazen in, da bi se ga moglo poslati v zavod brez vsake obravnave.

IZ NESREČNIH PREMOKARSKIH POZORIŠČ.

V Penna. je 40 rudarjev zgubilo življenje. — V Illinoisu bodo danes pokopali žrtve.

Shanktown, Pa. — V premogokopu, kjer se je pripetila silna nesreča, so našli dosedaj 31. trupel, ki so jih že spravili na površje. Zasutih je še 9 rudarjev pravi poročilo. Trupla odvažajo v Star Ford mrtvašnico, ki se nahaja v tukajšnji bližini vasi.

Iz Johnston Citya, Ill. se poroča, da se je vršilo včeraj pregledavanje od posebne mrtvaške komisije v Crear Clinch Coal Co. kjer je eksplozija ubila 32 rudarjev in devet hudo poškodovanih.

Mrtvaški oglednik je ukazal da se imajo danes žrtve pokopati na pokopališče v Doquinu.

KITAJCI RAZBURJENI RADI TOBAČNEGA DAVKA.

Peking. — Ker je kitajska vlada odločila posebni davek na tobak in cigarete s tem silno razburila podeželje in tudi nekatere meščanske državljanje. Ljudje protestirajo in odločno zavračajo, da bi plačevali davke.

Iz Jugoslavije

POKRAJINSKA VLADA V LIKVIDACIJI. — JADRANSKA BANKA V KRIZI. — DRUGE DROBNE VESTI.

Pokrajinska uprava. za Slovenijo je v likvidaciji. Odstranjuje se oddelek za oddelkom. Belgrad bo kmalu razkosal Slovenijo in jo razdelil v še slabše dele, kakor so jo Nemci, ko so ji vladali po Habsburgovcih. Ljudje se čezdalje bolj sprašujejo, kaj bodo pa nam še vzeli? Dosti ne preostane več.

"Jadranska banka" je v občutni krizi, tako poroča časopisje. Previdni člani odstopajo. (O Jadranski banki smo te dni prejeli od posebnega poročevalca obširno poročilo, ki ga bomo objavili v eni izmed prihodnjih števil. Op. ured.)

Slovenska radikalna stranka je šla te dni popolnoma "v franže." Radikali so silno upili. Bilo je vedno dosti grmenja, a vedno malo dežja. Kratka slava, hiter konec.

V Mariboru so neznanci vrgli v Goetzovo dvorano bombo, ki je pobila šipe in pokvarila dekoracije za Silvestrov večer nemškega "Mannergesangverein-a."

Sneženi zameti so v Vojvodini, Dalmaciji, Črnigori in Makedoniji zelo veliki. V mnogih krajih je promet prekinjen.

11 srbskih kmetov je utonilo v Savi. Peljali so se preko reke v bližini Šabca s čolnom. Sredi Save se je čoln prevrnil in 10 jih je na mestu utonilo. Ta enajsti pa nekoliko zatem, ko ga je srčni krč prijel.

Železniška nesreča se je dogodila blizu Ljutome.

ra, ko sta skočila 4. t. m. dva osobna voza s tira. Človeških žrtev ni.

Brezposelnost v Zagrebu se vedno bolj širi, kakor to poročajo zadnja poročila. Vlada je zadnje čase odslovila silno veliko zasebnih uradnikov. Med nekaterimi vlada že pravcata beda.

Enast roparjev so orožniki ustrelili v boju v Črnigori, kjer je velika banda roparjev že dalj časa kraljevala v kraju Ščepanov. Med ubiti razbojnikji sta bila tudi zloglasna roparja Basovič in Raspopovič, na katerih glave je vlada razpisala po 100 tisoč dinarjev nagrade. Več ranjenih roparjev so oblasti odpejale v bolnišnice. Ostali so pobegnili v gore.

Volkovi so prišli iz ogrskih planot v okolico Belgrada, kjer koljejo živino in povzročajo kmetom škodo. Kmetje in oblasti so že parkrat priredili lov proti volkovom.

Umrl je v Celju hišni posestnik in bivši trgovec v Hrastniku Jožef Volk, stara 77 let.

V Mozirjah je vlada te dni zaradi delanemožnosti razpustila občinski svet. Te dni se bodo vršile nove volitve.

Hudujejo se ljubljanski demokratje in liberalci, ker v Ljubljani še vedno županjuje g. dr. Perič, ki ga je izvolilo delovno ljudstvo. Liberalne lisičke hudo boli, ker sedaj ne morejo ukazovati pri županskih zadevah.

Denarne pošiljatve

V JUGOSLAVIJO, ITALIJO, AVSTRIJO ITD.

Naša banka ima svoje lastne zveze s pošto in zanesljivimi bankami v starem kraju in naše pošiljatve so dostavljene točno in brez vsakega odbitka. Prejemnik dobi denar na svoj dom ali na svojo domačo pošto. Naše cene so vedno med najnižjimi.

Naše cene za pošiljke v dinarjih in lirah so bile včeraj sledeče:

SKUPNO S POŠTNO:

500 — Din.	\$ 6.35	100 — Lir.	\$ 5.10
1000 — Din.	\$ 12.75	200 — Lir.	\$ 9.85
2500 — Din.	\$ 30.75	500 — Lir.	\$ 23.75
5000 — Din.	\$ 61.00	1000 — Lir.	\$ 46.25
10,000 — Din.	\$ 121.00		

Pri pošiljках nad Din. 10.000 in nad 2000 lir se po možnosti dovoljuje še poseben popust.

Ker se cena denarja čestokrat menja, dostikrat dotela neprilakovano, je absolutno nemogoče določiti cene vnaprej. Zato se pošiljatve nakažejo po cenah onega dne, ko mi sprejmemo denar.

Pri brzojavnih pošiljках pridejo k navedenim cenam še stroški za brzojave.

Dolarje pošiljamo mi tudi v Jugoslavijo in sicer po pošti kakor tudi brzojavno.

Za potovanje v stari kraj, kakor tudi od tam sem, Vam vse potrebno oskrbi najbolje naša banka.

Vse pošiljatve naslovite na:

SLOVENSKO BANKO

Zakrajsek & Česark

70 — 9th Avenue,

New York, City.

EDINOST

(UNITY)

Izhaja vsaki torek, sredo, četrtek in soboto. — Issued every Tuesday, Wednesday, Thursday and Saturday.

Published by:

Edinost Publishing Company

1849 — West 22nd Street,

Chicago, Ill.

Telephone: Canal 0098.

Cene oglasov na zahtevo. Advertising rates on application.

NAROČNINA:	Za Zedinjene države za celo leto	\$4.00
"	Za Zedinjene države za pol leta	\$2.00
"	Za Chicago, Kanado in Evropo za celo leto	\$4.75
"	Za Chicago, Kanado in Evropo za pol leta	\$2.50
SUBSCRIPTION:	For United States per year	\$4.00
"	For United States per half year	\$2.00
"	For Chicago, Canada and Europe per year	\$4.75
"	For Chicago, Canada and Europe per half year	\$2.50

Dopisi važnega pomena, ki se jih hoče imeti priobčene v gotovi številki, morajo biti doposlani na uredništvo pravočasno in morajo biti prejeti vsaj dan in pol pred dnevom, ko izide list. Na dopise brez podpisa se ne ozira.

Kadar se preselite sporočite nam takoj vaš NOVI naslov in poleg tega tudi vaš STARI naslov. S tem prihranite nam mnogo dela.

Entered as second class matter October 11th 1919, at Post Office at Chicago, Ill., under the act of March 3rd 1879.

Primimo z vso silo!

Da, dragi naročniki, mesec februar je razglašen od vseh katoliških nadškofov in škofov za razširjenje katoliškega tiska. Tudi katoliški Slovenci smo poklicani v to, in to še veliko bolj, kakor kdo drugi, ker bolj kot drugim je potreben nam katoliški tisek.

Mi smo za to dobo in sicer od 1. februarja pa do 31. marca t. l. razpisali za nove naročnike krasne nagrade, ki jih lahko dobi vsak ako le hoče. Preberite to-zadevni oglas v današnji številki. So lepe spominske nagrade in naj ne bo katoliške hiše med Slovenci v Ameriki, ki bi si tekom te kampanje ne zaslužili ene ali druge spominske nagrade, ki so razpisane za nove naročnike za naš list.

Za list Edinost je lahko agitirati. Ljudje ga imajo radi, vse kar je treba je vsakemu nekoliko poguma in iti med ljudi.

Nagrade smo razpisali zato, da dvignemo število naročnikov na potrebno število, da bo list mogel izhajati redno po štirikrat na teden. Od te kampanje je odvisno, ali bomo to dosegli ali ne.

Katoliški Slovenci predvsem si zapomnite to, da sovražniki so na delu noč in dan. Naj pa mi spimo. Nikakor ne. Naša dolžnost je prijeti za delo še z večjo energijo, kakor oni delajo, ako hočemo kak uspeh doseči. Zato pokažimo se te dni vsi, da smo celi katoličani in vsi primimo z vso silo. Če storimo to, potem ni vzroka, da bi ne dosegli najsijajnejših uspehov pri tej kampanji.

Kolikor več bo naročnikov toliko boljši bo tudi list. List se bo spopolnoval in bo od leta do leta boljši po vsebini in tudi večji bo, kakor hitro bodo v to dopuščale razmere.

Ne besede, ampak dejanja naj v tem času pokažejo, kaj zmoremo. Nobeden naj ne odlašajo jutri bom, danes pojdi na delo. Kar lahko storiš danes ne odlašaj na jutri.

Še enkrat krepko kličemo vsem: **pojdit navdušeno na delo te dni za katoliški list "Edinost!"**

"Izvoljeni narod."

Kakor je svoječasno nemški kajzer ošabno povzdigoval sebe in svoj narod, tako so se začeli pojavljati tudi v Ameriki prenapeti fanatiki, in povdarjajo: "mi edini smo opravičeni, da smemo in imamo pravico tlačiti travo v Ameriki."

Ti prenapeti izvoljenci, ki prihajajo iz vrst Ku Klux Klanov, so postali zadnje čase tako nestrpni, da so celo pripravili posebno predlogo za kongres, da naj se priseljevanje iz južnih delov Evrope docela omeji. Ti prenapetneži pravijo, da so narodi iz južne Evrope neizobraženi, so nepriljubljeni za ta svet in kot take se naj proglasi za "nezaželjene goste."

Kukluksklani, ki so povečini sami Anglo-saksi protestanti in drugih razkolniških sekt se seveda prištevajo za "izvoljene," kljub temu, da so navadni razbojniki, ki nimajo niti toliko korajže, da bi prišli pred človeka z odkritimi obrazi, pač pa prihajajo maskirani nad nedolžne ljudi in uganjajo z njimi stvari, ki presegajo vse meje. Ti ljudje torej hočejo biti izvoljeni. Delavni Slovani, ki se s svojimi žuljavimi rokami vzdržujejo in opravljajo najtežja dela po plavžih, livarnah in rudnikih, so pa proglašeni nezaželenim.

Ker z razgrajanjem ni šlo, kakor so to poskusili v Louisiani in Oklahomi, to sedaj poskušajo s krivičnim zakonom, ki gotovo ne prihaja od drugod, kakor ravno iz tajnega razbojniškega gnezda Klanov.

Vsak, ki ima količkaj še zdravega razuma mora videti, da tako nestrpno postopanje je naravnost nasilno. Prenapeti fanatiki v maskah se boje Slovanov, zato zahtevajo krivično omejitev v priseljevanju.

Narodni katoliški svet v Washingtonu je te dni vložil oster in odločen protest proti dotični fanatični predlogi. Upati je, da bodo tudi vsi merodajni krogi uvideli, da s tem bi se naredilo velikansko krivico vsem narodom iz južne Evrope, med katere spadamo tudi Slovenci.

Mi pa si zapomnimo te fanatike! Ob času volitev naj ne dobe fanatiki sličnega kalibra niti enega samega našega glasu!

IZ SLOVENSКИH NASELBIN.

Cleveland, O.

Z velikim zanimanjem sem čital oklic preč g. Hugo Brenna v Ave Marija, za narodni katoliški kolegij, ki ga ustanovljajo slovenski oo. Frančiškani v Lemont, Ill.

Prav res, da je potrebna taka ustanova, potom katere bo narod dobival nove duhovniške nove vodnike, ker sedanjí že gredo eden za drugim v prerane grobove. Kdo bo zavzel njih mesta? To je veliko vprašanje, katerega moramo katoliški Slovenci temeljito premisliti. Ta kolegij je tako potreben, kakor pri vozu četrtega kolesa.

Če so delavci skladali za milijonski fond, od katerega nikoli niti pičice koristi niso imeli, in za katere žulje sedaj študirajo po raznih šolah hudičevi služabniki, s tistimi dolarji, ki so mislili, da bodo za dobre namene, zakaj pa ne bi zdaj priskočili s svojim darom, ko gre za dobro stvar, ko gre za potrebni katoliški zavod, ki bo nam dajal dobrih novih duhovnikov, novih vodnikov. Sedaj se zbira za pravi milijonski sklad, ki bo vam delavci koristil za častni in večni blagor.

Duh človeški že tukaj uživa mali raj, ako se da voditi katoliškim vodnikom. Če že drugega nima ima vsaj zadovoljno srce. Nasprotno pa užiiva živ pekel na tem svetu, kdor se da voditi verskim sovražnikom kakoršen je Zaverтник, Sakser itd. Prokletstvo ga spremlja od jutra do večera in sam ne ve kaj mu je.

Priloženo vam pošiljam \$10 za kolegij, ki naj gredo v spomin mojega rankega očeta Jurija Intihar. Vas najlepše pozdravljam,

J. Intihar.

Houston, Pa.

Prosim nekoliko prostora v našem listu Edinosti. Najprvo hočem spregovoriti nekoliko od naše nasebine Canonsburške, ker nekateri čitatelji lista bi morebiti mislili, da je samo premogarska nasebina, kar pa ni. Tukaj se nahaja tudi 6 različnih tovarn. Seveda imamo tukaj mnogo premogorov, izmed katerih pa večina počiva. Spomladi se trošajo boljše čase, ki je pa tudi še vprašanje, če bodo.

V Indianapolisu sedaj zborujejo delegati U. M. W. of America. Premogarji mnogo pričakujemo od te konvencije, če tudi so v njej tu pa tam stranke razcepljene. Premogarski magnatje nekamo grdo gledajo in zasledujejo to konvencijo, ker vedo, da si bodo na tej konvenciji premogarji začrtali novo pot za doseg svojih pravic. Najpotrebnejše je, da bi se premogarjem dalo stalno delo in stalni zaslužek. Sistem kakoršen je sedaj, da en čas premogarji delajo potem pa po stavkah in drugače v brezdelju gubijo čas bi se moral na vsak način odpraviti. Da je premog tako drag, kakor je, je vzrok to, ker ga družbe kopičijo po skladiščih in potem z njim spekulirajo. Nato bi seveda mogla paziti vlada. Ali kaj, ko pa so v vladi povečini taki ljudje, ki so zainteresirani sami v take stvari in pa, ki so tudi pod vplivom ljudi, ki vse to vodijo.

Ker smo dobili te dni tudi radiogram obvečernih poslušalcev razne govore, predavanja in koncerte. Te dni smo poslušali presberitijanskega govornika, ki je razkladal svoje mo drosti. Kar pride v zadrego in radijo je utihnil.

Tako preganjamo zimske večere. Največ jih pa z do brem berilom, kakršnega dobimo v tem lepem listu Edinosti. Da bi le hitro list postal dnevnik, ker čez dalje je bolj zanimiv.

Predno končam najlepše pozdravljam vse cenjene čitatelje in čitateljice širom Amerike tega lista!

Mihael Tomšič.

Cleveland, Ohio.

Cenjeno uredništvo: — V Clevelandu se počutim kakor doma. Dobri ljudje, kakor so vrli Clevelandčanje se morajo dopasti vsakemu resnicoljubju. Delavske razmere so približno kakor po drugih nasebinah.

Te dni smo imeli tukaj zelo hudo zimo, ki je pritiskala, da je peklo v ušesa in nos.

Z agitacijo gre jako dobro. Dobil sem že več novih naročnikov na list Edinost, ki je zelo priljubljen med tukajšnjimi rojaki. Posebno ženam uga ja ženski kotic. Samo več kuhinjskih stvari morete objavljati. Nekateri so še mlade, pa pravijo, da bi se radi še bolj izvežbale v kuhinji. Splošna želja vseh pa je, da naj bi Edinost postala dnevnik čim preje.

Pri agitaciji mi pomagajo zelo radi, zakar gre vsa čast tukajšnjim Slovincem in Slo vnkam.

Te dni so se vrnil domov v Cleveland Mr. Anton Grdina Gl. predsednik KSKJ. Mr. Ivan Zupan urednik Glasila KSKJ. in Mr. John Zulič nadzornik KSKJ. ki so se mudili na glavnem letnem zborovanju KSKJ v Jolietu, Ill.

Zlasti se pohvalno izražajo o čičaškem katoliškem shodu. Ne morejo prehlaviti, kar so doživeli v Chicago. Ker sem jaz sam čičažan sem na to pohvalo prav ponosen.

Da pa odkrito govorim je pa že bil skrajni čas, da so se katoliški Slovenci začeli pre bujati. Od mirovanja in čakanja ni za pričakovati nikakih uspehov. Le od neumorne ga dela je kaj pričakovati, kajti le delo rodi sad!

Želeč vsem novim uradnikom KSKJ, kar največjega uspeha, kakor tudi vsem katoliškim Slovincem po Ameriki.

S pozdravom,

Leo Mladich.

pot. zastopnik.

Chicago, Ill.

— Z večerno šolo za podučevanje angleščine se prične te dni. Vsi kateri bi radi hodi li v tako šolo, se naj zgledajo pri Rev. Father Leonu v župnišću, ki jih bo popisal, da bo vedel, koliko knjig naročiti za to šolo.

— Dr. Marije Pomagaj, 78. KSKJ. bo priredilo v nedeljo dne 17. februarja maškara dno veselico s plesom.

— Dr. sv. Alojzija, 47. K. S. K. J. je sklenilo prirediti dramatično igro. Dneva prireditve še niso določili.

— Med Prekmurskimi Slovinci se pripravlja za ustanovo (Dalje na 3. strani.)

(Nadaljevanje s 1. strani.)

Zato pa moramo biti pripravljeni na smrt. Z Bogom našim Stvarnikom moramo imeti svoje dušne račune v re du vedno in povsod, ker ne ure ne dneva ne veš, kdaj te prime koščena roka strašne smrti.

Skrben človek mora poskrbeti pa tudi za svoje domače, oče mora skrbeti za svojo ženo in otroke in žena za svoje ga moža in otroke. V Ameriki, kjer si odvisen samo od svo jega dela imaš priliko, da se zavaruješ proti bolezni in smrti. Katoliškim Slovincem in Slo vnkam nudi tako pri liko naša mogočna mati Kranjsko Slovenska Katoliška Jednota. Ta mati, ki je že tisočem otrla grenke solze v žalostnih urah, vabi v svojo sredo in pod svoje okrilje vse Slo vence in Slovence!

In Vašo mladino, kateri sliši bodočnost — kam jo bo ste dali preljudi stariši? Izročite jo Vaši materi Kranjsko-Slovenski Katoliški Jednoti, ki je solventna v financi in solventna tudi kar je največ vredno v verskem duhu! V teh viharjih časih, ko treska grom in peklo ob prepiranje naše — je treba močne materne roke, da vodi človeka — zlasti mladega človeka. To roko pa poda vsakemu naša mati Kranjsko Slovenska Katoliška Jednota! Vi stariši, katerim je Bog izročil mladino — ste za njo odgovorni. V katoliško društvo in v katoliško Jednoto z njo, pa boste srečni Vi in Vaša mladina!

Ti Kranjsko Slovenska Katoliška Jednota — Ti naša podpornica mati — Ti pa zbiraš pod svoje okrilje ameriško slovensko mladino in obvari jo vsega zlega, ki ga širi sovražnik naše vere. — Vi voditelji naše matere — Vi spoštovani gospodje glavni odborniki, v katerih rokah se nahaja usoda naše matere Jednote — delajte in zberite pod prapor naše matere našo slovensko mladino, kateri sliši bodočnost, in Kranjsko Slovenska Katoliška Jednota bo žive la — rastla — cvetela in napredovala! (Sledilo ploskanje)

Pri tem govoru se je marsikateremu porosilo oko. Ta deklica je govorila tako ginljivo in naravno in zraven v le pi gladki slovensčini, kar je naredilo najboljši uspeh. Predsedatelj se je deklici jako lepo zahvalil. Na stariše pa apeliral, naj si te lepe ganljive besede zapomnijo in naj da jo svojo mladino zavarovati h naši dični materi K. S. K. J.

Nato je bilo naznanjeno 10 minut odmor.

Takoj po odmoru pa je g. predsedatelj naznanil, da na slednji govornik, ki bo govoril občinstvu "o katoliški šoli" bo **Very Rev. Hugo Bren, O. F. M. D. D.** provincijalni komisar slov. oo. Frančiškanov v Ameriki.

Govornik je nastopil burno pozdravljen od občinstva. Njegov govor se je glasil:

Bratje in sestre v Kristusu! Ne morem reči bratje in sestre v tistem smislu, kot se kličete Vi, ki ste člani Jednote. Jaz nisem, tudi ne mislim biti. A ne radi tega, ker bi mi Kranjsko-Slovenska-Katoliška Jednota ne, bila pri srcu. Kot še napol Kranjcu mi je vse kranjsko drago, posebno seveda vse, kar je pristno kranjsko-katoliško. Ampak zato nisem in nikoli ne bom član Vaše Jednote, ker sem bil že večkrat na smrt obsojen. Sicer sem sam prepričan, da ko priva ne pozebe in da kosti delj časa trajajo kot meso, vendar nočem, da bi Jednotina bolniška podpora moje kosti skupaj vezala, ko bi tudi Vi hoteli. Zato: Dragi bratje in sestre v Kristusu! Jaz ki nimam svatovskega oblačila, bi danes sploh ne nastopil, ko bi bila današnja prireditev zgolj Jednotina. To pa ni. Vi ste nas povabili na katoliški shod. Izrečno ste pozivali članstvo in nečlanstvo, naj se ga udeleži. Ker sem vsaj en majhen kos katoličana tudi jaz, me pa kot takega poslušajte.

Poverjeno mi je bilo, naj govorim o našem šolskem vprašanju. Bratje in sestre, to je silno važno vprašanje. Čegar je šola, tega je mladina. In zopet: Čegar je mladina tega je bodočnost. Kakoršna je šola, taka je mladina in kakoršna je mladina, taka bo bodočnost. Zgodovina, ta nezmotljiva učiteljica nam govori, je to tako nepobitno dokazala, da je vsak ugovor le izgovor. Ta je pa, kakor pravimo, vsak dober, magari da ga pes na repu prinese. Narod, država, ki sta zgubila spred oči pravi namen šole, sta s tem vsrkala v se baci narodne, državne jetike. Zapisana sta smrti. Sicer jetični narodi in države ne umirajo tako hitro, kakor posamezni, zato tem delj hirajo, kar gotovo ni tolažljivo.

Šolsko vprašanje je pa tudi aktualno, dnevno vprašanje. Če kdo tudi le površno zasleduje pereča svetovna vprašanja, lahko ve, da večinoma vse moderne države stre me za tem, da dobe šolo popolnoma v svoje roke. Državni šolski monopol to je njih ideal. Državni monopol tobaka, soli, no to naj bi že bilo, čeravno ni najboljše. A državni monopol šole, to je pa isto, kakor pes, brez gospodarja varuh klobas. Kdor tega ne uvidi, nima pravega pojma ali o šoli, ali o državi, ali niti o enem niti o drugem. Kak namen pa ima šola? Tak kot vzgoja. Saj šolska vzgoja ni družega, kot nadaljevanje domače vzgoje, učitelji in učiteljice ne družega, kot namestniki starišev. Namena domače in šolske vzgoje se tedaj krijeta, sta prav za prav eden namen. ki je: Iz otroka, ki ima v sebi kal lumpa in poštenega človeka, vzgojiti poštenega človeka, kal lumpa pa zatreti. Da to in nič družega je namen domače in šolske vzgoje. Ali more od države monopolizirana šola vzgajati take vzor ljudi? Ne more jih, če bi jih hotela. To tudi njen namen ni. Država ima pri svoji vzgoji samo človeka zemeljskega državljana pred očmi. Vzornega zemeljskega državljana vzgojiti, to je njena pravica in dolžnost. Če je to dosegla, je dosegla vse, kar spada v njeno področje. Ko bi bil človek samo zato na svetu, da bi bil dober zemeljski državljani, spolnoval državne in družabne postave, pridno davke plačeval in v izrednih slučajih svojo glavo v vojno mesnico nesel, bi imela država še nekako pravico do šolskega monopa la. In ker moderna država res ne vidi družega v njem si jo tudi lasti. Proti temu njenemu nizkotnemu naziranj u se pa upira ne samo z lučjo vere ožarjen razum, ampak tudi zgolj človeški. Saj so že pagani, ki jim še ni svetila luč božjega razodetja, imeli navado reči, da so filli deorum, otroci bogov. Razodeta vera je to prepričanje le v toliko popravila, da smo otroci božji ne bogov, od Boga in zanj ustvarjeni.

(Dalje sledi.)

Socialna Razmotrivanja

2. Zakaj je sploh mogoče govoriti o kooperaciji s socializmom? Zato, ker se v mogočem imenujemo obseg krščansko-krščanski solidarizem — ali kar koli imenujemo obseg krščansko-socialnih idej — izhaja iz istih skupnih teženj. To je najprej splošno hrepenenje po sreči (prim. v Soc. 257—8: klasični Sombartov opis tega hrepenenja ali na str. 251 Platonove izreke!) Tu je prvi vir vsakega komunizma, tudi krščanskega "socializma." To je potem odpor proti kapitalizmu, proti izkoriščanju, kakršno se je iz raznih vzrokov tako strašno razvilo v modernem gospodarstvu. (Prim. Soc. 221 do 233 opis razvoja kapitalizma!) Zato je naravno, da hočemo oboji pomagati delavskim stanovom in streti nasilje kapitalizma. Zato je tudi cela vrsta zahtev skupnih.

3. Toda nikdar ne smemo pozabiti, da nas zopet loči cel svet idej! Socializem socialne demokracije je vsaj v svojih početkih ves prežet od materializma. Marxov "znanstveni socializem", njegovo pojmovanje vsega razvoja kapitalizma v socializem se ne da ločiti od materializma. (Soc. 292 sl.) Socialna demokracija je hodila in še hodi v tem oziru po večini za Marxom. Zato vidimo, da se boj mas de jansko vedno obrača tudi zoper krščanstvo. Intelektualci so deloma "reformirali" marksizem in naši "mladi" n. pr. okrog "Demokracije" vpoštevajo verstvo kot važen življenjski činitelj. Toda ne varajmo se! Tudi ti nikdar in nikjer ne pravijo, da bi bilo krščanstvo religija resnice. Krščanstvo jim je pač uvaževanja vreden življenjski činitelj na sedanji stopni narodnega razvoja. A vse njih misli in težnje so obrnjene v dobro, ko bo vero nadomestila veda. Zato tudi naši zmerni socialisti nikdar ne bodo nevturalni, če bo nastopilo krščanstvo s svojim ali — ali. Resnica ne more delati kompromisov in nasproti resnici nihče nevturalen biti ne more.

Poleg tega je zajela socialna demokracija mnogo idejnosti iz liberalizma. To se sicer zdi čudno, a je dogmno (Soc. 332—335) in se tudi vidi iz mnogih zahtev socialne demokracije (Soc. 375—382). Ze dr. Mahnič je po pravici opozoril na ta navidezni paradokson. "Liberalizem tira moderno državo v socializem; poslednji je le sin in torej naravni dedič liberalne države. Tudi zgodovina ima svojo logiko: ... Kakor resnica rodi resnico, tako laž rodi laž. Liberalizem je rodil drugo laž — socializem. Kdor sprejme nauke liberalizma, mora dosledno priti do socializma; državni liberalizem mora dosledno končati v socializmu." (Več luči, 258; dokaz za to str. 258—261.)

4. Zato je umljivo, da kljub skupemu izhodišču že samo radi verske ideje niti pot niti cilj ne moreta biti skupna. Cela vrsta zahtev, smo že dejali, je skupna, a vedno moramo paziti, ali se ne meša med upravičene prvine kaka materialistična ali liberalna sestavina.

Poglejmo n. pr. klasični erfurtski program (Soc. 313—317). Splošni gospodarski razvoj je opisan marksistično. Med dejanskimi zahtevami jih je mnogo, ki so tudi naše; druge so povzete pod vpliv liberalizma. Tudi naše, ker upravičene, zahteve so: Splošna enakost in tajna volilna pravica po proporciju (1.); avtonomija in samouprava ljudstva v državi, deželi in občini (2.); ljudska bramba namesto stalnih armad; o miru in vojski naj odločuje ljudstvo; mednarodni prepri naj se poravnajo po razsodiščih (3); uvede naj se stopnjevanje dohodninski davek (10); potem domala vse zahteve za delavsko varstvo: ustanovi naj se normalni delavnik, največ osemurni (za poljedelske delavce seveda ne more biti šablona, kakor jo v točki 3. zahtevajo socialisti); otrokom naj se delo prepove; omeji naj se ponočno delo; vsa obrtna podjetja naj bodo pod nadzorstvom; uvede naj se socialno delavsko zavarovanje. Liberalne so zahteve: religija naj se proglasi za zasebno reč; cerkvene in verske družbe naj se proglase za zasebne družbe (6.); šola bodi posvetna (7). Teh zahtev si načelno ne moremo osvojiti, sprejeti bi jih mogli le v posebnih dejanskih razmerah. Nekatere ideje pa v programu sploh niso izražene, ki se jih pa socialisti pod vplivom materializma ali liberalizma dosti splošno drže. Tako je načelo, da je ljudska volja vir vse oblasti in vsega prava; nauk o popolni enakosti; nazor o lastnini, kakor da je zasebna lastnina sploh krivična in zla; pojmovanje zakona, kakor da mu je glavni namen spolni užitek; s tem v zvezi zahteva razporeke ali celo svobodne ljubezni sploh; izvečine tudi le preveč materialistično pojmovanje sreče. (Primeri kritiko teh zahtev v Soc. 375—382, zlasti opombe bivšega avstrijskega ministra sociologa Schaffleja o enakosti, ter o zakonu in razporeki!) Te materialistične ali liberalne ideje vplivajo pri socialistih naravno tudi na vse pojmovanje cilja, t. j. bodoče socialistično urejene družbe: posvetna šola, razporeka ali celo svobodna ljubezen, religija zasebna reč ali celo socialno stanje brez vere in Boga (Marx) in ateizem (Bebel), vse to so bolj ali manj izrazile in dosledne zahteve socializma za bodočo socialistično družbo. (Dalje prih. sredo.)

IZ SLOV. NASELBIN. (Nadaljevanje s 2. strani.)

vitev društva, ki ga bodo priključili h K. S. K. Jednoti.

— Mrs. Frances Cvenk je odšla te dni v So. Chicago, kjer bo pomagala tamkajšnjim č. šolskim sestram reda sv. Frančiška. Tam misli tudi trajno ostati.

— Poročila sta se te dni v cerkvi sv. Štefana: Mr. Frank Koščak ženin z nevesto Miss Paulina Dane. Poroča se je vršila zadnjo nedeljo dne 27. januarja. Priči sta bila Mr. Joseph Gerbais in Mrs. Terezija Kučvar. Bilo srečno!

— Mr. Retel z 22nd Place je obolen in se nahaja hudo bolan.

— Mrs. Kočvar na Coulter street se nahaja še vedno kritično bolna.

— Zbolela je te dni tudi Mis Mary Gerbais na Coulter street. Ima neko pljučno bolezen.

Vsem bolnikom želimo skorajšnega zdravlja!

— Krsti v slovenski cerkvi sv. Štefana: Družini Mr. Fr. Vaupotič se je narodil krepek sinček, ki so ga krstili za Frank Jožefa. Kumovala sta Mr. Frank Tomažič in Mrs. Fanie Ulčar. — Družini Mr. Jožef Omerzel se je narodila brhka hčerka, ki so jo krstili za Lilian Josephine. Botra sta bila Mr. in Mrs. Joe Znidaršič. Vsem naše čestitke!

MIMOGREDE.

Zvonkotu Novak se ravno ni treba s polnim imenom podpisovati pod tisto, kar spiše oz. prepiše. Kjer osel leži vedno toliko dlake pusti, da se mu lahko sledi. Včasih je pa popolni podpis neprecenljive vrednosti. V tem slučaju že.

DR. J. V. ŽUPNIK Zobozdravnik

6131 St. Clair Ave.
CLEVELAND, OHIO.

Urad nad banko v
Knausovi hiši. Sem že
9 let v tej stroki.

Phone:
Randolph 7416
Princeton 2402 R.

Veselite se vdrženja s
PAIN-EXPELLERJEM.
Po trdnem dnevnem delu si nadrgnite roke, noge in hrbet. Človek, ki dela z mišicami, ne sme biti bolan. Urte se vedno. Poskušajte vdrženje s Pain-Expellerjem.
Pain Expeller ohranja zdrave ljudi pri zdravju!
35 in 70c. steklenica v lekarnah
F. AD. RICHTER & CO.
104-114 So. 4th St., Brooklyn, N.Y.

MARY SLUGA
IZUČENA BABICA
1858 — West 22nd Street.

Phone:
Canal 5793

Se priporoča Slovenkam zlasti Prekmurjskim Slovenkam za pomoč pri poročih.

J. KOSMACH

1804 W. 22nd St. Chicago, Ill.
Roiakom se priporočam pri nakupu raznih

BARV. VARNIŠEV. ŽELEZ
IA. KLJUČAVNIN
STEKLA.

Naibolše delo, najnižje cene

Prevzamem barvanje hiš zuna in znotraj, pokladam stenske papir.

NAGRADE

KI JIH LAHKO DOBI VSAK.

CENJENI NAROČNIKI! Kar so pri raznih društvah člani, to so pri vsakem listu naročniki. Društvo daje članstvo materialno podporo. Časopis pa daje duševno. Napredek vsakega časopisa je odvisen od zanimanja za njega med svojimi naročniki.

Ko smo nastopili to leto smo začeli izdajati list "EDINOST" po štirikrat na teden. To smo storili pod pogojem za dobo treh mesecev, da če dobi list dovolj novih naročnikov, bo izhajal redno po štirikrat na teden, če ne bomo mogli nazaj na trikrat. Da se pa to pri listu ne zgodi, apeliramo tem potom na slehernega našega naročnika, da naj se prihodnja dva meseca požuri na vso moč in pridobi listu kar največ mogoče novih naročnikov. Da naročniki ne bodo zastonj gubili časa pri agitaciji smo razpisali krasne nagrade za NOVE NAROČNIKE, katere bo vsak prejel, ki bo dobil predpisano število novih naročnikov.

Mesec Februar je proglašen za mesec katoliške tiska, zato naj tekom tega časa vsak nekaj stori za katoliški tisk.

ZA PET NOVIH CELOLETNIH ALI ZA DESET POL-LETNIH NAROČNIKOV

bo dobil vsakdo po šest komadov žlic, večjih in malih, šest vilic, šest nožev in nož za maslo vse lepo poniklano, kakoršno ostanejo trajno. Vse je vloženo v lepi bakši narejeni iz javorjevega lesa. To bo krasen spomin, ki bo vas leta in leta spominjal, kdaj da ste agitirali za katoliški list Edinost.

Ta nagrada bo zlasti prav prišla za naše gospodinje. Tudi imate priliko da si nabavite lepe namizne stvari brezplačno.

ZA ŠTIRI CELOLETNE ALI OSEM POL-LETNIH NOVIH NAROČNIKOV

dobi vsakdo krasen VOJAŠKI DALJNOGLED, ki je jako močan. Daljnogled je v lepi usnjati škatlji na jermenu, da se ga nosi na rameni. Je jako lep dar za vsakogar.

ZA TRI CELOLETNE ALI ŠEST POL-LETNIH NOVIH NAROČNIKOV

dobi vsakdo KRASEN POZLACEN KRIŽ, ki je 12 col in pol visok in je pravi kras za vsako katoliško hišo. Zlati pride prav, ko pride duhovnik v hišo h bolnikom. Lepšega dara za krščansko hišo ni, kakor lep križ, ki človeka spominja na Križanega, ki je za nas trpel. Naj pride ta križ vsako slovensko katoliško hišo kot spomin, na agitacijo za list Edinost.

ZA DVA CELOLETNA ALI ŠTIRI POL-LETNE NOVE NAROČNIKE

dobi vsakdo lepo močno električno SVETILKO "FLASH LIGHT," ki je močno narejena in ima tudi močno baterijo. Ta luč je zelo pripravna za ponoči, kadar jo človek potrebuje. Zlasti je dobra za rudarje v rudnikih. Tudi to je lep spomin za vsakega.

ZA ENEGA NOVEGA NAROČNIKA ALI DVA POL-LETNA

dobi vsakdo lep žepni nož in lepe poniklane škarje, kakor vidite oba komada na tej sliki. ZA ENEGA POL-LETNEGA NAROČNIKA pa dobi vsakdo en žepni nož ali pa ene škarje, katero že si hoče izbrati.

Tako je razpisana za vsakega lepa nagrada. Rojaki sedaj pa na delo in pokažimo tekom teh dveh mesecev, ki sta določena za nabiranje novih naročnikov, kaj zmoremo, ako hočemo. Naj v tem času kaj stori sleherni naš naročnik za svoj katoliški list Edinost.

EDINOST

1849 WEST 22nd STREET,

CHICAGO, ILLINOIS.

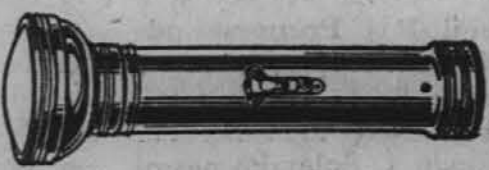
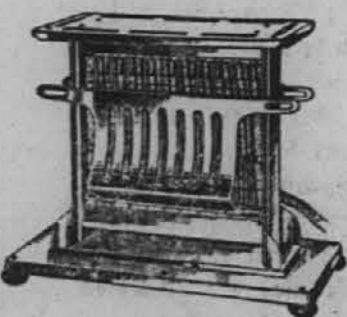
Velika januarska razprodaja

Slovenskemu občinstvu naznanjamo, da traja ta mesec velika razprodaja v naši trgovini.

Več električnih priprav dobite sedaj za jako nizko ceno. — Kot železo za gladiti na elektriko. — Električni "toaster" — Pralne stroje, itd.

— Sedaj prihranite denar!

Pridite in prepričajte se!

FIDELITY ELECTRIC CO.

FRANK SCHONTA, lastnik.
2049 West 22nd Street, Chicago, Ill.

Pošiljamo blago tudi izven Chicage. Pišite po naš cenik.

MATAJEV MATIJA

VESELA NOVELA.

Spisal

RADO MURNIK.

11.

HUDA ZAMERA.

Drugo jutro je Matajev Matija govoril le malo; vele-dostojno je užival dobrote Krajanovega gostoljubja in se držal tako modro, da ga je bila sestra vesela. Nič več ni stopal z nevarnimi škornji po parketu, temveč je hodil po starih preprogah, ki jih je bila dala pogrniti previdna gos-pa Beti čez nove.

Po zajtrku ga je gospod Krajan izprevaljal po svoji prodajalnici, koder je prijetno dišalo po dišavah jutrovi-h in drugih dežel. Pokazal mu je tudi telefon.

"Vidiš, ljubi Matija," mu je razlagal, "tukaj se lahko pogovarjam z vsakim človekom, najsi je v Ljubljani, v Tr-stu ali celo na Dunaju. Tukaj zavrtim ročico, da zazvo-pni, si nastavim slušalo na uho in govorim v to omarico."

Telefoniral je ljubljanskemu prijatelju in ponudil ro-čaj drugega slušala strmečemu svaku.

"I, saj res!" se je veselil Matajev Matija. "Lej ga spaka, he he, da te vendar no! Iz privezane črne rene sli-šim moški glas, ki te vabi v nedeljo na Sveto Katarino. Za-vrti še enkrat, Tone, zavrti! Rad bi povedal prijatelju An-dražu Hudopisku na Telebanovem, da sem srečno priromal v Ljubljano, in rad bi ga vprašal, kako je kaj pri meni doma!"

"To pa ni mogoče, dragi moj, zakaj Andraž prejko-ne nima take omarice," mu je odvrnil trgovec, obesil slušali na kljuki in odzvonil.

"Nima je ne; škoda!" je obžaloval Matija. "Hm, zdaj pojdem pa še malo po mestu. Pa z Bogom tačas!"

"Čakaj, stari hlapec Nace naj gre s tabo, da ti ne bo predolgčas!"

Odšla sta s slugo, hodila križem kražem po mestu in pasla radovednost. Obiskala sta tudi več cerkva in pov-sod je molil Matija za svojo in Ankino srečo.

Ko sta se vrnila, je Milan že čakal uca in ga odvedel na Grad. Z velikim zanimanjem je Matajev Matija ogle-doval debele zidine in globoka, močno zamrežena okna zu-naj in na dvoriščih. Po zavojnatih lesenih stopnicah sta prišla skozi stražnikovo sobico na ploščad zahodnega stolpa.

Lahna, prijetno hladilna sapa je dovajala vonjavo po-košene trave. Okoli in okoli starodavnega zidovja je cvete-la mlada природа. V urniku je težko udarjalo nihalo, spo-daj v goščavi so peli preveseli ščinkovci in kosi; včasih je zakukala plaha kukavica.

Iz glasnega mesta prihaja sem gori le zamolklo drdra-nje, zvonjenje in bučanje. V jarkem solnčnem svitu blešče strehe, okna, zidovi, blesketajo cerkveni križi in jabolka. Ljudje spodaj so majhni ko mravlje, konji ko hrošči, kole-sarji ko muhe in v zvozi električne železnice so podobni pisanim škatlicam. Po vrtu kranjske dežele, po plodnem Ljubljanskem polju lezejo dolgi vlaki kakor črne goseni-ce, se pomikajo mimo zelenih gozdov in gajev, mimo rja-vih kozocev, mimo prebelih cerkva in vasi, ki so napol zakrite z ovočnim drevjem. Daleč se širi zelena ravan, o-krog in okrog obrobjena s hribi in gorami. Slika se vrsti ob sliki in v čudoviti, osvajajoči harmoniji se spajajo mno-goličnost in enovitost, ljubkost in veličastvo.

Ob koroški meji se izza redke meglice kažejo strmine in goljave prekrasnih Karavank: daleč za Veliko Trato ostro priskana piramida mogočne Kepe in zanimiva Go-lica, Zapadno od osamele Šmarne gore zadaj Stol, prvak Karavank in Begunjska, dalje izhodno greben Košute, sivi obelisk Storžič, Kranjskega mesta varuh, in poleg nje-ga Srednji vrh. Med njim in končno se skriva svinčnati Obir . . . Visoka trdnjava gorskega duha, kipe na pol-nočni strani za podolgasto Vranščico onkraj Save impozant-ne Kamniške planine s svojimi divje razpokanimi pečina-mi, velikanskimi barikadami, skalnimi kopami, rogli in zo-bovi v čisto modrino neba. Na levem oglu se kopiči orjaška stražnica, široka Kokrska Koča; njej na desni stoji ost-nat stolp, titan Grintavec, Savinjskih planin sivi glav-ar. Istočno se dviga na ogromnem podzidju lepi vrh ostror-bate Skute in mogočna Rinka. Med glavato pečevnato Bra-no in široko, ubrazdano Planjavo se zajeda skalovito Kam-niško sedlo. Na izhodnem oglu pa se dviga krasna Ostrica, desno stražnica gigantskega čarograda, in zre doli na Kranjsko Rebno, Menino planino in nizka slemená Podpeš-kega gorovja proti stricu Kumu . . . Na jugu, desno od Golovca, se širi zeleni Mestni log in Ljubljansko barje, biv-še kraljestvo povodnjega moša. Tudi to ravnino objemajo povsod holmi, hribi in gore, med njimi Mokrica in široko-pleči, temnomodri Krim, mejnik Gorenjskemu, Dolenjske-mu in Notranjskemu, zapadno Ljubljanski vrh in v megleni daljavi razsežna Hrušica z Nanosom . . . Za temnozele-nim Šišenskim hribom in Rožnikom se razprostira divna panorama Polhograjskih Dolomitov; nad nižjimi vrhovi se kopiči strmovita Grmada z belkastimi peščenimi plazi, se pomaljata širokopiramidni Tolstec in koničasti Jeterbenk, tolikokrat zamenjan s Triglavom. Daleč za tem gorskim nasipom pa sinjevajo nežnomodre, gole glave Julijskih Pla-nin, ki jim kraljuje v čarokrasi prelepoti, tako sam, tako veličasten, na vzvišenem prestolu — Triglav, najvišji vla-dar vseh slovenskih in vseh slovanskih gora . . .

"Oh, da bi imel vendar toliko dvojca ali pa vsaj toliko grošev, kolikor je oken tu doli v mestu!" je pobožno vzdih-nil Matajev Matija in sedel na leseno klop.

"Kako vam pa ugaja razgled?" ga je vprašal veseli Milan. "Ali ni lepo tukaj?"

NEKAJ IZ GRŠKIH POLI-TIČNIH KROGOV.

Republika ali monarhija?

Po strahovitem porazu v Ma-li Aziji si Grčija ne more več opomoči. Stranke se borijo strastno in brez prestanka, mo-gočen val republikancev se za-ganja v kraljev prestol. Tu re-publikanci — tam pristaši kra-lja: komu pripade zmaga? Vla-da je sklenila, naj ljudstvo sa-mo odloči o tem vprašanju. Raz-pisala je volitve.

Volitve v Grčiji.

Takega viharnega političnega boja grško ljudstvo že od dav-nih dni ni doživelo. Monarhisti so proglasili, da se volitev ne udeležijo, ker ni volilne svobode. Vlada je že več dni pred volit-vami izpremenila vsa grška me-sta v prava vojaška taborišča.

Vojaške skupine so noč in dan peš in na konjih četovale po uli-cah, vsa armada je stala pripravljena v polni opremi. Vojaški poveljniki so dobili najstrožja navodila. Z brigadnicami in z orožjem bi morali razgnati mno-žice, če bi te hotele motiti volit-ve. Vse te obsežne in stroge pri-prave je vlada odredila iz strahu, da bi monarhisti začeli kr-avavo vstajo. Toda vendar je prišlo v Atenah do burnih spopadov med republikanci in kraljevimi pristaši. Kri je tekla po cestah državne prestolice. Iz volitev je zmagovito izšel stari Venizelos, krog 370 poslancev šteje njego-va stranka, 11 je nasprotnikov. Med Venizelisti je 121 republi-kancev.

Kralj izgnan.

Takoj po volitvah je predsed-nik vlade sporočil kralju Juri-ju, da bo zbornica odločila o vprašanju, ali naj Grčija še ima kralja, ali naj se pretvori v re-publiko. Pozval je kralja, naj zapusti Grčijo, dokler ljudski zastopniki ne glasujejo o tem te-meljnem vprašanju. Kralj in kra-ljica sta zapustila pod močnim vojaškim spremstvom Grčijo in sta po morju odpotovala v Ru-munijo. Vlada je storila odlo-čilni korak pod pritiskom veli-kanskih ljudskih demonstracij proti kralju. Častniki armade in mornarice so predložili vladi sklep, da mora kralj odstopiti. Pred petimi leti je kralj Kon-stantin pobegnil iz države, se-daj je bil izgnan sin. Monarhiji na Grškem bije zadnja ura.

Grške homatije.

Romunski poslanik je zapustil Atene, ne da bi javnost vedela za vzrok: — Jugoslovanski po-slanik je baje izjavil, da Jugosla-vija ne bo radi dinastičnega vprašanja in rodbinskih intere-sov intervenirala. — Venizelos je sklenil, da se vrne v Grčijo in prevzame vlado. Medtem je ministrski predsednik Gonatas demisioniral, da omogoči vlad-o Venizelosa, ki je zahteval, da se še pred sklicanjem parlamen-ta sestavi parlamentarna vlada iz venizelistov in republikancev, da se republika postavi na legal-no podlago.

ŠIRITE LIST EDINOST

DOBILI SMO
iz starega kraja nekaj
Misijonskih koledarjev za
mladino, cena10c.
Klaverjev koledar za leto
1924. cena15c.

Naročilo pošljite na:
EDINOST,
1849 West 22nd St.,
CHICAGO, ILL.

ZASTONJ

dobite lepi stenski ko-ledar, na katerem so označeni cerkveni in dr-žavni prazniki, postl svetniki celega leta itd.

Naročite si ga takoj, predno nam zaloga po-ide. Pošljite samo 5c. za poštino. Naslov:

EDINOST
1849 West 22nd Street,
CHICAGO, ILL.

Imenik in cenik knjig

1849 W. 22nd Street,

ki se dobe v knji-

garni 'EDINOST'

Chicago, Ill.

POVESTI IN ROMANI.

Povestice, Tagode	35
Pravljice, Wilde	50
Puškin, Geogenij Onjegin	50
Patria, povest iz irske ju-naške dobe	30
Pegam in Lambergar za-bavna knjižica XXII. zv.	75
Peter Rokodelčič, trd vez.	45
Podobe izsanj	60
Pod Svobodnim solncem	
Finžgar, I. in II. zv.	2.50
Pol litra vipavca	1.00
Potovanje v Liliput	25
Povesti in slike, Ksaver	
Meško	45
Poslednji Mehikanec	35
Povesti Sl. Ljudstvu v pouk in zabavo	45
Pravljice, Majer	35
Pri jugoslovanih, zabavna knjižnica	95
Pripovedke, Hubad	35
Prisega Huronskega glav-arja	30
Pri Stricu	35
Pravljice Utva in Mira ..	50
Preganjanje Indijanskih misijonarjev	35
Pri Vrbčevem Grogi	35
Ptički brez gnezda	45
Razne povesti	15
Različno blago, Slomšek ..	1.25
Romarica	45
Rablji, vez.	75
Sosedov sin	30
Spake, vez.	1.00
Stanley v Afriki	35
Svetobor	60
Svitanje, vez.	1.00
Sisto E Sesto	30
Skrivnost najdenke	35
Slovenske Legende	50
Slovska Knjižnica	75
Sorodstvo, Povest	45
Sv. Germana	25
Svetloba in senca, povest.	45
Sopek samotarke	50
Tatič, Bevk,	75
Taras Buljba povest	75
Trenotki oddiha	40
Troje Angelskih češčenj ..	35
Tunel	1.25
Turki pred sv. Tilmom	65
Valerija, ali zmogoslavni izhod iz katakomb	1.00
Viljem Hauffove pravljice V tujih službah, povest ..	45
Vzor in boji	95
Zbirka narodnih pripovedk ..	1.50
Zbrani spisi Josip Paglia-ruzzi, Krilan	25
Zbrani spisi Jos. Kostanje-vec	75
Zabavni listi: E. Gangl ..	30
Zabavna knjižica: Ks. Me-ško	50
Zlata Vas	90
Zgodbe Napoleonovega Huzarja	45
Znamenje štirih	1.50
Zvonarjeva hči	35
Zločin v Sarajevu	65
Zgodovinske anekdote ..	10
I. zvezek	35
Zgodovinske anekdote ..	35
II. zvezek	35
Zmisl smrti	75
Življenja trnjeva pot	25
Ave Maria, letnik 1917, 1919, 1920, 1922. vsak let-nik trdo vezan	3.00
Koledar Ave Maria 1923 ..	50
Koledar 1923. v platno ve-zan	2.00
Zadnja pravda	50
Zabavna Knjižnica XXIV zvezek	75
Zlatorog, vez.	50
Zločin v Orsivalu	75

PESMI IN POEZIJE.

Bisernice	75
Cerkvena pesmarica, A. Berk	50
Cerkvena pesmarica, L. Do-linar	50
Cvetje na poti življenja, M. Elizabeta,	75
Gorske pravljice, Lovren-čič	40
Iz luči in teme. Gangl	50
Izbrani spisi. Funttek	50
Job, S. Gregorčič	1.00
Moje obzorje, vez.	60
Iz moje celice, M. Eliza-beta	1.00
Pesmi, J. Cimperman	75
Poezije, F. Levstik	1.00
Prevodi iz svetovne knjiž-nice roman v verzih	50
Psalmi	75
Pesmarica, zbirka nar. pes.	50
Poezije, Gregorčič I. del.	75
Poez. Gregorčič IV. del.	1.00
Poezije, Levstik, velika iz-	

daja	1.25
Pesmi II. Turkuš	25
Poezije, Prešern	65
Svojemu narodu V. Vodnik ..	15
Strunam Slovo. B. Miran.	50
Šotor miru	75
Zlatorog, R. Baumbach ..	50
Za solncem G. Strniša	45

GLASBA.

a) cerkvena glasba.	
Bernik, Pozdravljen, pesem za mešani zbor in tenor solo ..	1.10
Foerster, Cantica socra, III. del za moški zbor	50
Foerster, 12 cerkvenih pesmi za mešani zbor	2.10
Foerster, 3 ecce sacerdos mag-nus (dve za mešani, ena za moški zbor	2.10
Foerster A. Ave Maria za sedem glasni mešani zbor, ali štiri glasni moški zbor ..	1.15
Foerster A. 12 Pange lin-gua, Tantum ergo Genito-ri. Partitura glasovi	50
Grun, Cerkvena pesmarica za Marijino družbo	1.00
Gerbič, Slov. maša sv. Frančiška, partitura 25c. glasovi po ..	1.10
Hladnik, Deset postnih pesmi za mešan zbor	2.10
Hladnik, Petero prošnih Ma-rijinih pesmi v vojnem času za mešani zbor	50
Hladnik, Zdrava Marija, pesmi za mešan zbor, solo-spevi in orglje	2.10
Hribar, p. Angelik, Adventne in božične pesmi za mešani zbor	4.10
Hribar, Obhajilne pesmi za me-zbor, partitura 50c. glasovi po ..	1.10
Holmar, Slava bogu, cerkvena pesmarica	2.00
Kimovec Fr. Ave Maria in Češčna Marija, za tri žen-ske ali moške glasove. Na-grobnica za tri ženske gla-sove	2.25
Kimovec, Rihar renatus, 21 pe-smi za mešani zbor. part	4.10
Lehan, Zbirka cerkvenih pesmi za mešani zbor	1.10
Pogačnik, Missa st. Josephi za mešani zbor, partitura	3.10
glasovi po	1.10
Premrl St. 100 Preludijev za orglje	75
Premrl, Cerkvena pesmarica za mladino, partitura	4.10
Premrl, Godovnice, 17 Mariji-nih pesmi za mešani zbor parti-tura 35c. glasovi po	1.10
Premrl, Hvalite Gospoda, pes-mi svetnikov za mešani zbor ..	1.10
partitura 35c. glasovi po	1.10
Premrl, Slava sv. Križu, postne pesmi za mešani zbor	3.10
Sattner, Missa scraphica, za mešani zbor in orglje, parti-tura 35c. glasovi po	1.10
Sattner, p. Hugolin, Postne pe-smi za mešani zbor, partitura 50c. glasovi po	1.10
Sattner, 8 Božični pesmi za so-lo, zbor in orglje	2.10
Spindler Fr. Spremljevanje k. ljudskih pesmarici	75
b) svetna glasba:	
Aljaž, Mešani in moški zbori 3. zvezek Psalm 118: Ti veselo poj; Na dan; Divna noč	50
5. zvezek: Job; V mraku; Dne-va nam prpelji žar; z vencem tem ovenčan slavo; Triglav ..	50
6. zvezek: Opomin k veselju; Sveta noč; Stražniki; Hvalite Gospoda. Občutki; Geslo	3.10
8. zvezek: Ti osrečiti jo hoti (mešan zb.); Ti osrečiti jo ho-ti (moški zb.); Prijatelj in sen-ca (moški zb.); Prijatelj in sen-ca (mešan zb.); Stoj, solnčice stoj; Kmetski hiši	3.10
9. zvezek: Spominčice; Večerni zvon Siroti; Oče večni; Sloven-ska zemlja; Zimski dan; Veče-rni zvon; Zdravice I.; Zdravice II.; Oče večni; Tone Solnce ..	1.25
Bajuk Marka Pevska šola ..	1.25
Breznik F. J. Primorski od-mevi. Fantazija za piano ..	50
Breznik F. J. Večerno žu-borenje Save	50
Flejšman J. Šolarske pesmi ..	20
Flejšman J. Slovenske zdra-vice II. del	20
Flejšman J. Slovenske zdra-vice III. del	20
JAKL ANTON:	
Potovanje po Sloveniji pot-puri za piano	1.50
Našim rojakom koračnica ..	30

Orel Koračnica	25
Slovenski biseri veliki na-rodni potpuri	75
Vesela plesalka polka ma-zurka	45
Srčno veselje polka franc.	45
Ob morski obali valček ..	45
Ljubavno življenje valček.	45
Kot nekdp v maju valček ..	50
Laharnar, Gorske cvetlice za mešani zbor	40
Laharnar, Gorski odmevi za moški zbor	30
Laharnar, Planinke, za mešani zbor, 2 zvezka po	30
Laharnar, Pomladanski odme-vi za mešani zbor 2 sve. po ..	30
Sicherl, Trije moški zbori	15
Orlovska pesmarica, za en glas ..	20
NEDVED ANTON:	
Početni nauk v petju	30
Vaje v petju	50
Premrl Stanko, Bratje smo Slovenci mi, mala koračni-ca	20
Rožanc M. Moje sanje val-ček	20
Vodopivec Vinko Orlovske himne in pesem Slovenske straže	50

IGRE.

Africanka opera v 5 deja-njih	35
Andrej Hofer, Ljudska igra v 5 dejanjih	50
Azazel. Žaloigra v 4 deja-njih	50
Beneški trgovec. Igrokaz v 5 dejanjih	50
Burke in šaljivi prizori ..	75
Carostelec. Romantična opera	20
Domen, mešane vloge, igra s petjem v 5 dejanjih	75
Diletantski oder. Pouk in navodilo igralcem	45
Divji lovec,	35
Dolina solz. Tri enodejan-ke	50
Gorenjski slavček komična opera v 3 dejanjih	20
Goslarica naše ljube Gos-pe	25
Jenufa. Opera iz morav-sko kmečkega življenja ..	20
Kacijaner, tragedija v 5. de-janjih	1.00
Krivoprisežnik, mešane vlo-ge narodna igra s petjem ..	75
Lovski Tat	75
Lepa maska, pouk o mas-kiranju	25
Marija Stuart tragedija v petih dejanjih	75
Modra ptica. Čarobna prav-ljica v 4 dejanjih	50
Marja opera	15
Martin Krpan, dramska pri-povedka v 5. dejanjih	50
Mati dramska slika v 3. de-janjih	75
Mati sv. Veselja, skrivnost vstajenja v 5. slikah	50
Meistofeles opera v 4. de-janjih s prologom in epilo-gom	20
Moz beseda, v 5 dejanjih ..	45
Miklova Zala	60
Naša kri, mešane vloge ..	60
Na smrt obsojeni, mešane vloge v 3. dejanjih	45
Na krivih potih	20
Nižava. Muzikalna drama ..	20
predigro	20
Nedeljske ure na Društve-nih njih odrih, 4 kratke igre: a ženske vloge; nevesta z Libana, ženin z Nazare-ta, seljski angelj in dve rokinji	50
K. Mamici igra za otroke ..	05
Okrutna šala. Šaljiva igra v 4 dejanjih	75
Ob vojski, Krek	30
Orliči in drugi tiči, igra za dečke	10
Prodana nevesta. Komič-na opera	20
Ploha. Vesela vaška igra v 3 dejanjih	35
Proslava Cirila in Metoda ..	50
Deklamacije in prizor ..	50
Slovenska Talija, I. sv. Razvalina življenja. Žalo-igra v 3 dejanjih	50
Donna Diana	45
Slovenski Oder, I. vz. igre za mešane vloge; Sloven-ski oder. Pri kapelici in "čarovnica"	50
Slovenski oder. II. zv. V boju za poklic, moške vlo-ge, Palčki, mešane vloge ..	45
Seviljski brivec. Komična opera	20